

Remissvar

“Kameraövervakningslagen och möjligheterna att använda drönare för berättigade ändamål” (Ju2016/09129/L6)

UASSweden

Branschorganisationen för professionella och kommersiella UAS-operatörer.

UASSweden representerar professionella och kommersiella UAS-operatörer i Sverige. Ett av medlemskraven, som vi som organisation ställer på medlemmar, är att de innehar ett UAS-tillstånd från Transportstyrelsen. Det innebär flera saker, dels att tillståndsinnehavaren är väl insatt i de säkerhetsregler som finns ang flygning med UAS. Som t.ex. säkerhetsavstånd till personer, byggnader och djur. Flygning inom CTR (kontrollerat luftrum vid flygplatser) mm. Vi förutsätter också att våra medlemmar som jobbar kommersiellt med UAS-farkoster med monterad kamerautrustning följer redan befintligt regelverk avseende t.ex. PUL samt samtyckesreglementet för t.ex. reklamtrl. och liknande.

I grunden anser UASSweden detta vara tillräckligt för att säkerställa den enskilda personens integritet då en person blir omöjlig att identifiera i den typ av bilder som blir resultatet när ovan ställda lagar efterlevs då avståndet blir för stort.

Sammanfattning promemoria

UASSweden är mycket positivt inställd till lagförslag enligt remiss (Ju2016/09129/L6). Att helt och hållet ta bort tillståndskrav enligt kameraövervakningslagen för kamerabestyckade “drönare” för berättigade ändamål är mycket positivt. En ny lag med tillämpning som kommer minska de skador den tidigare och gamla lagen skapat i och med datainspektionens övertolkning samt högsta förvaltningsdomstolens domslut.

UASSweden ser med tillförsikt framåt med erbjudande till lagstiftaren, och utredaren för KÖL, om intryck från verkligheten. Vi önskar att vi, UASSweden, som organisation får berätta om hur verkligheten fungerar. Vi vill att utredaren för KÖL bjuder in oss för en saklig diskussion om vad tekniken kan och inte kan. Kan man identifiera någon överhuvudtaget i de bilder som branschen fotograferar? Var det rimligt att tillåta dashcams men inte drönarkamera? Hur kan de i Norge bara se fördelar med drönarbranschen? Hur kan norska myndigheter underlätta allt (!) för att skapa fler jobb och möjligheter? Hur kan vi på denna sida gränsen bara se problem?

Härmed svarar UASSweden på utsänd remiss av promemoria (Ju2016/09129/L6). Svar och kommentarer följer remissens indelning.

/Johan Lindqvist, sekreterare UASSweden.

1 Sammanfattning.

UASSweden är positiva till insikten att det redan finns ett fungerande regelverk med PUL som grund. Vi ser också mycket positivt på insikten att det är ett uppsåt som ska begränsas, inte en teknik.

Däremot är vi kritiska till ordvalet "övervakning" då vi kan garantera att ingen av våra medlemmar ägnar sig åt övervakning. Medlemmarna fakturerar sina uppdragsgivare för t.ex: fotografering, videotjänster, inmättnings- och lagerinventerings- och visualiseringstjänster mm. Med samma ordvalslogik kan framförandet av privata bilar omnämnas som "rattfylla" trots att de flesta kör nyktra. Ordet övervakning kan skapa fullständigt felaktiga tolkningar i media. Exempelvis: <http://www.hd.se/2016-11-27/fastighetsbolag-vill-overvaka-hyreshus-med-dronare>

Detta drabbar förtroendet för branschen på kort och lång sikt.

Slutsats UASSweden:

Vi är positiva till insikten om PUL m.fl. lagar redan reglerar verksamheten.

Vi är negativa till ordvalet "övervakning" då ingen av våra medlemmar ägnar sig åt det.

2.1 Förslag till lag om ändring i KÖL (2013:460)

UASSweden är mycket positiva till tillägget 5a§ där det klart och tydligt framgår att UAS-teknik med monterad kamera EJ faller in under ovan nämnda lag. UASSweden är starkt kritiska till ordvalet "övervakning" och "övervakningskamera" då ingen av våra medlemmar ägnar sig åt övervakning.

3 Bakgrund

UASSweden är positiva till uppdraget att se över rådande regelverk avseende ny teknik. Dock är det alldeles för senfärdigt då denna sena reaktion bringade stor oro i en ny och begynnande bransch som skapade arbetstillfällen varje dag ända fram till 21 oktober 2016. Sverige gick från världsledande nation inom UAS-branschen till världsjumbo över ett klubbslag i högsta förvaltningsdomstolen. Senfärdigheten från riksdag och regering har redan resulterat i uppsägningar samt nedläggning av företag då deras verksamhet ansågs olaglig med vaga formuleringar och en verklighetsfrånvärd juristkår. Sverige är det enda land (förmodligen) som infört en sådan lagtolkning för "drönarkameror". Datatilsynet i Norge ser inte alls denna problembild som svenska datainspektionen. Hur kan det finnas en sådan enorm fara i Sverige för den personliga integriteten men inte i Norge, eller resten av världen? UASSweden ställer sig kraftigt tveksamma till hurvida ett domstolsutfall endast kan ta till grund hurvida en kamera avses vara "varaktigt monterad" eller om kameran är "fjärrstyrd", istället för att göra en djupare analys av verkligheten avseende t.ex. möjligheten att ens överhuvudtaget identifiera en person i den typ av bilder som våra medlemmar levererar till kunder. Att samma domstol tvingade UAS-farkostmonterade kameror att söka tillstånd enligt KÖL men ej dashcams gör det hela parodiskt. En dashcam kan verkligen identifiera en person till plats, tid, händelse UTAN personens vetskap. I KÖL är det redan reglerat att "Om man ej kan identifiera personer i bilderna gäller ej lagen".

Slutsats UASSweden:

Vi är positiva till riksdags och regerings insikt i ett släpande regelverk och att det krävs krafttag som är verklighetsförankrade.

Vi är kritiska till senfärdigheten då den skapat stor oro i en ny och växande bransch.

4 Grundläggande reglering till skydd för den personliga integriteten

Slutsats UASSweden: Vi är positiva till insikten att den verksamhet som UASSwedens medlemmar verkar inom redan är reglerad i andra lagar och regler som t.ex. PUL. UASSweden är kritiska till ordvalet "övervakning" då våra medlemmar EJ bedriver övervakning.

5 Kameraövervakningslagen

5.2 Definitioner och tillämpningsområden

UASSweden har stöttat två medlemmar vars ansökningar resulterade i den domstolsprocess som mynnat ut i denna absurda verklighet där en hel yrkeskår, över en natt, blev olaglig. Vi är starkt kritiska till hur juristerna på DI (datainspektionen) drivit frågan vidare hurvida en kamera på en UASfarkost ska anses vara "varaktigt monterad" under tiden den är monterad oavsett om den monterade tiden endast är 5 minuter. Vi är kritiska till den befintliga lagtexten som lämnar så mycket öppet för otydliga tolkningar som inte har med verkligheten att göra. UASSweden är starkt kritiska till att lagtexten ENDAST gäller svenska företag och medborgare. EJ operatörer från andra länder utanför EU eller EES. D.v.s. den svenska marknaden är öppen för afrikanska, ryska, amerikanska operatörer utan krav på att följa regelverket, men ej svenska företag och operatörer.

6 Drönartekniken.

UASSweden är mycket positiva till insikten hos riksdag och regering om att den nya bransch, som fram till 21 oktober 2016, spåddes en lysande framtid. I Sverige fanns under hösten 2016 ca 1600 UAS tillstånd hos transportstyrelsen. I den undersökning som UASSweden gjorde bland alla tillståndsinnehavare kunde följande data sammanfattas: En tredjedel av tillstånden har fler än två piloter i sitt tillstånd. Dvs att antalet faktiska piloter som flyger kommersiellt överstiger antalet tillstånd med råge.

I 70% är en till två personer beroende av den data som samlas in med UAS. I 15% 2-5 personer, i 7% fler än 5. Det innebär att bara inom de företag med tillstånd är fler än 2000 anställda helt beroende av UASinsamlad data.

70% av tillståndsinnehavarna leverar data till 10 kunder, 20% till 20 kunder, 7% till 40 kunder, 5% till fler än 61 kunder. **Vår bransch levererar data insamlad med UAS teknik till tusentals och åter tusentals kunder över hela landet.**

Vilka branscher verkar tillståndsinnehavare inom?

35% pressbilder, 50% mäklarbilder, 78% video/film, 30% inmätning/kartering, 35% projektering. Samma farkost kan användas till flera olika tillämpningar.

UASSweden är positiva till insikten hos riksdag och regering att den teknik som nu i princip gjorts olaglig, då det enda utfallet från länsstyrelserna med nuvarande lagtolkning är avslag, går att använda till så mycket som gör gott i samhället, som spar energi och miljö, som ger bättre och billigare beslutsunderlag i många sammanhang, som skapar arbetstillfällen, som ger entreprenörer kraft, som genererar miljarder till skattebasen i vårt land.

6.2 Reglering om luftfartssäkerhet och skydd av geografisk information

UASSweden jobbar tätt med de myndigheter som insett vikten av en bra och kreativ dialog för att utveckla både regler och verksamhet. Vår organisation har deltagit och medverkat till ett bättre regelverk som anpassar sig till den nya verkligheten där UAS-tekniken finns och kommer att utvecklas i.

UASSweden medverkade till en verklighetsanpassad lagstiftning för "lagen om skydd av geografisk information" där UAS-tekniken likställdes med annan insamlingsteknik såsom laserscanner etc då det inte är den som är avgörande hurvida landskapskänslig information sprids. Ett stort steg framåt där lantmäteriet insåg vinsterna med UAS-teknik istället för att som datainspektionen helt försöka förbjuda en teknik istället för ett uppsåt.

UASSweden jobbar tätt med transportstyrelsen för ökad flygsäkerhet. Vår bransch ökar där vår uppskattning är att det finns ca 200 000 drönare i landet. Bara teknikredjan hobbex rapporterade att de sålde ca 20 000 maskiner under 2014. Vårt täta arbete har resulterat i ett lagförslag där stora lättnader kommer ske för ökad flygsäkerhet, men framförallt för att minska den paria som finns för UAS-farkoster inom storstäderna där många fall av "Brommaincidenter" nu, om förändringen godkänns, kommer försvinna då generell flygning upp till 50m höjd samt 5km från flygplatser kommer godkännas utan tillstånd från flygledning. UASSweden kan bistå datainspektion, KÖL-utredningen, riksdag och regering med verklighetsinsyn, hur tekniken används ute i fält, vad som kan förbättras mm.

Vi är bra på detta.

Slutsats UASSweden: Vi har inom flera områden visat vår samarbetsförmåga att bistå vid skapandet av nya reglementen och lagar. Att de myndigheter som frågat oss insett att rädslan för den teknik vi företräder varit obefogad, vilket givit ett mycket bra resultat.

7 Kameraövervakningslagens tillämpningsområde och den nya tekniken

UASSweden är mycket kritiska till datainspektionens tolkning av KÖL och dess applikation på den teknik våra medlemmar använder. Den är helt verklighetsfrånvärd och syftar till att förbjuda en teknik, EJ UPPSÅT. Som parallell har vi inte förbjudit bilar som kan köras fortare än 120 kmh som snabbaste hastighet i Sverige, vi har förbjudit hastigheter över 120kmh. Vi har inte förbjudit yxor för vedhuggning då de även kan användas för andra otrevliga saker. UASSweden är kritiska till hur en rättsprocess tilläts gå så långt som till sista instans där en hel bransch slogs i spillror samtidigt som en utredning pågår vars uppgift är att se över regelverkets orimlighet.

Slutsats UASSweden: Vi är kritiska till hur datainspektionen tolkat KÖL och dess applikation på UAS-teknik med kamera.

7.1 Kameraövervakningslagen är tillämplig drönare

UASSweden är **mycket starkt kritisk** till högsta förvaltningsdomstolens dom avseende lagtolkningen för kamerautrustad drönare. Att en rättslig instans tilläts övertolka en fras "varaktigt monterad" och utifrån det tolka att det i krävs ett tillstånd enligt KÖL är skrämmande och helt verklighetsfrämmande. Samma åsikt gäller "dit allmänheten KAN ha tillträde". Den formuleringen innebär överallt utom ett stängt rum i ett privat hem utan fönster. Utifrån dessa två formuleringar stoppades och gjordes en helt ny bransch olaglig. Då två simultana processer handlade om samma innehåll, dvs en ansökan, genomfördes otaliga juristtimmar för att försöka förhindra en blomstrande framtid för svensk uas-verksamhet och tvinga dem att söka ett tillstånd enligt KÖL vars enda utfall med nuvarande

lagtext endast är avslag.

Ingen av processerna har tittat på bilder, analyserat teknik hurvida det faktiskt går att identifiera personer med den typ av bilder som produceras.

Slutsats UASSweden: Vi är kritiska till hur datainspektionen genomfört och gjort sina analyser hurvida UAS-monterade kameror. Deras process bygger på textanalys och verklighetsfrämmande analyser. Istället för att rådfråga branschen och genomföra analyser av verkliga bilder från olika typuppdrag. Det hade resulterat i ett helt annat beslut.

7.2 Kameraövervakningslagen är inte tillämplig på en dashcam

UASSweden är mycket starkt kritisk till högsta förvaltningsdomstolens dom avseende dashcams då en dashcam verkligen kan identifiera en person till plats, tid och händelse. Att anse den manövrerad på platsen av föraren är nonsens då alla nu befintliga dashcams startar automatiskt när bilen startas. De loggar tid, plats och har hög upplösning vilket verkligen grundar för möjlig identifikation utan tredje persons vetskap.

7.3 Datainspektionens information om tillstånd till kameraövervakning med drönare

UASSweden är mycket kritisk till datainspektionens verksamhet avseende UAS-teknik. Våra medlemmar ägnar sig inte åt övervakning och behöver således ej söka tillstånd för detsamma. Att nu datainspektionen försöker sig på någon typ av skademinimering med nya instruktioner och information för länsstyrelserna är helt barockt. UASSweden uppmanar datainspektionen att helt backa i sin ståndpunkt och bjuda in UASSweden för en verklighetsinformation anno 2017. Datainspektionen borde ge sig på uppsätet, inte tekniken, som gäller alla andra lagar och tillämpningar.

8.1 Kameraövervakningslagen bör ändras

UASSweden är mycket positiva till insikten att nuvarande lag omgående bör ändras då nuvarande teknik sprungit ifrån lagstiftarens text. Det är också positivt att promemorian insett det skeva i konkurrenssituationen då företag och operatörer från andra länder EJ drabbas av den urgamla lagtexten.

UASSweden uppmanar lagstiftaren till att helt och fullständigt ta bort begränsningen i lagtolkningen där kameramonterad UAS ska avkrävas tillstånd enligt KÖL.

Slutsats UASSweden:

UASSweden är mycket positiv till slutsatsen i punkt 8.1 att lagen ändras så att UASverksamheten i Sverige kan fortgå då det redan finns regelverk som hanterar personlig integritet genom t.ex. PUL samt samtyckeslagen.

8.2 Ett undantag från tillståndsplikten för kamerautrustade drönare kan inte införas

UASSweden anser det positivt att promemorian inser svårigheten med att införa någon sorts undantag. Vi uppmanar lagstiftaren att helt undanta UAS-verksamheten från den grundläggande frågeställningen. Nej, det är inte kameraövervakning, punkt.

UASSweden är negativa till ordvalet "övervakning" då det ej handlar om det i den verksamhet som våra medlemmar verkar.

8.3 Viss användning av kamerautrustade drönare bör undantas från kameraövervakningslagens tillämpningsområde

UASSweden är mycket positiva till insikten att högsta förvaltningsdomstolens dom begränsar helt eller till mycket stor del den verksamhet som våra medlemmar bedriver.

UASSweden är kraftigt negativa till valet av ordet "övervakning" då verksamheten är ej övervakning. Lagen är kraftfullt förlegad och borde ej tillämpas på det sätt som datainspektionen gjort i de två fall av ansökningar som hamnat i rättsprocess.

Slutsats UASSweden:

UASSweden är positiva till lagändringen som helt undantar den typ av kameramonterade drönare som våra medlemmar använder. Vi är positiva till insikten att det redan finns lagar med tillämpningar som reglerar den personliga integriteten.

UASSweden är mycket negativa till ordvalet "övervakning" då vår verksamhet ej handlar om övervakning.

9 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

UASSweden är mycket positiva till promemorians förslag att skyndsamt införa den nya lagtexten. UASSweden är positiva till insikten i de onödiga begränsningar som tolkningen av nuvarande lagtext ger UASSwedens medlemmar. UASSweden uppmanar lagstiftaren att införa lagen retroaktivt från årskiftet 1jan 2017. Det skulle resultera till en normaliserad verksamhet för länsstyrelser, kommuner och företag inom den bransch som UASSweden organiserar medlemmar. Att retroaktivt införa en lag finns det prejudicerande exempel på.

10. Konsekvenser

UASSweden är positiva till insikten att lagen måste skrivas om omgående. Vi är också positiva till analysen att med en omskriven lagtext kommer alla att vinna. Det kommer resultera i en betydligt mindre administration på alla plan, något som redan uppmärksammats i press då en länsstyrelse måste skicka frågor på remiss till kommuner ang en generell kameraövervakningsansökan.

UASSweden är kraftfullt negativa till de konsekvenser detta har fått på en stark tillväxtbransch i Sverige. Att det redan har fått till följd att flera har blivit uppsagda från sina jobb, företag har avslutats. Detta endast på grund av verklighetsfrämmande juristers tolkning av en 40 år gammal lagstiftning.

Med hopp om en ljusnande framtid där en ny bransch kan växa och skapa arbetstillfällen, där redan befintliga lagar kan få jobba utan påhopp från nitiska jurister med förlegad lagstiftning.

UASSweden

Ordförande
Gustav Gerdes
0703656036
ordf@uassweden.org

Sekreterare
Johan Lindqvist
0705800228
info@uassweden.org